

Järvenpään osallisuusmalli

Osallisuusmalli ja osallisuuden työkirja

Tämä esitys koostaa **keskeiset osallisuuden palvelumme sekä osallisuuden kehityksen** painopisteet vuoteen 2026 saakka.

Tämän dokumentin lisäksi julkaistaan osallisuuteen syventyvä työkirja, jota käytetään muun muassa henkilöstön koulutusmateriaalina. Työkirjassa kulkevat samat teemat ja painopisteet, jotka tässä esityksessä on esitetty lyhyesti ja selailtavassa muodossa.

Osallistu ja vaikuta –sivusto on järvenpääläisen osallisuuden kotipesä, missä osallisuus on avattu kuntalaiselle viestien.

Lisäksi jokaisesta osallisuuden mittavasta toteutuksesta tehdään oma viestintäsuunnitelma.

- Osallisuudesta viestiminen tavoittelee kaupunkilaisen ääntä ja kokemusta osallisuustyöstämme.
- Ytimessä on saada kaupunkilainen kuvaamaan, kirjoittamaan, somettamaan – viestimään – mukana olemisen ja tekemisen vaikutusta, vaikuttumista ja vaikuttavuutta.
- Tavoitteena on motivoida ja innostaa yhä useampi järvenpääläinen osalliseksi.
- Osallisuusviestintää seurataan viestintämittarein.

Osallisuusmalli

on tässä esityksessä lyhyessä ja selailtavassa muodossa.

Sanastossa sivuilla 28-29 selitetään keskeiset asiakirjassa esiintyvät käsitteet.

Kasvava halu!

- Järvenpää on kasvava vetovoimainen kaupunki keskisellä Uudellamaalla. Järvenpäässä asuu noin 45 000 ihmistä. Kaupunkia luonnehtivat väestönkasvu, hyvä imago ja toimiva arki, Tuusulanjärven kulttuuriympäristö ja pääkaupunkiseudun läheisyys.
- Oikeus vaikuttaa ja osallistua on perustuslaillinen. Kunnan velvollisuus on pitää huolta asukkaiden ja palveluiden käyttäjien vaikuttamismahdollisuuksista.
- Ihmisten osallistuminen ja vaikuttaminen Järvenpään asioihin eivät ole tutkimusten ja kyselyjen valossa (imago tutkimus 2019 ja 2021 ja hyvinvointikysely 2021) mukaan riittävällä tasolla suhteessa kaupunkistrategian tavoitteeseen.

Osallisuusmalli osoittaa, että **osallisuus on Järvenpään kaupungin rakenteessa**. Osallisuusmallissa esitetään **periaatteet ja keinot strategiakaudelle 2021-2025 ratkaista osallisuusvajetta ja lisätä osallisuutta:**

tieto-osallisuus: rohkeaa viestintää ja vuorovaikutusta *

toimintaosallisuus: kansalaisyhteiskunnan tukea kaupunginosiin *

suunnitteluosallisuus: hyvinvointi kehittyä yhdessä *

päätöksenteko-osallisuus: suoran demokratian tekeminen. *

* Termit avattu sanastossa tämän dokumentin lopussa.

Järvenpää kuulee

kasvavaa tarvetta ja intoa vaikuttaa yhteisiin asioihin.

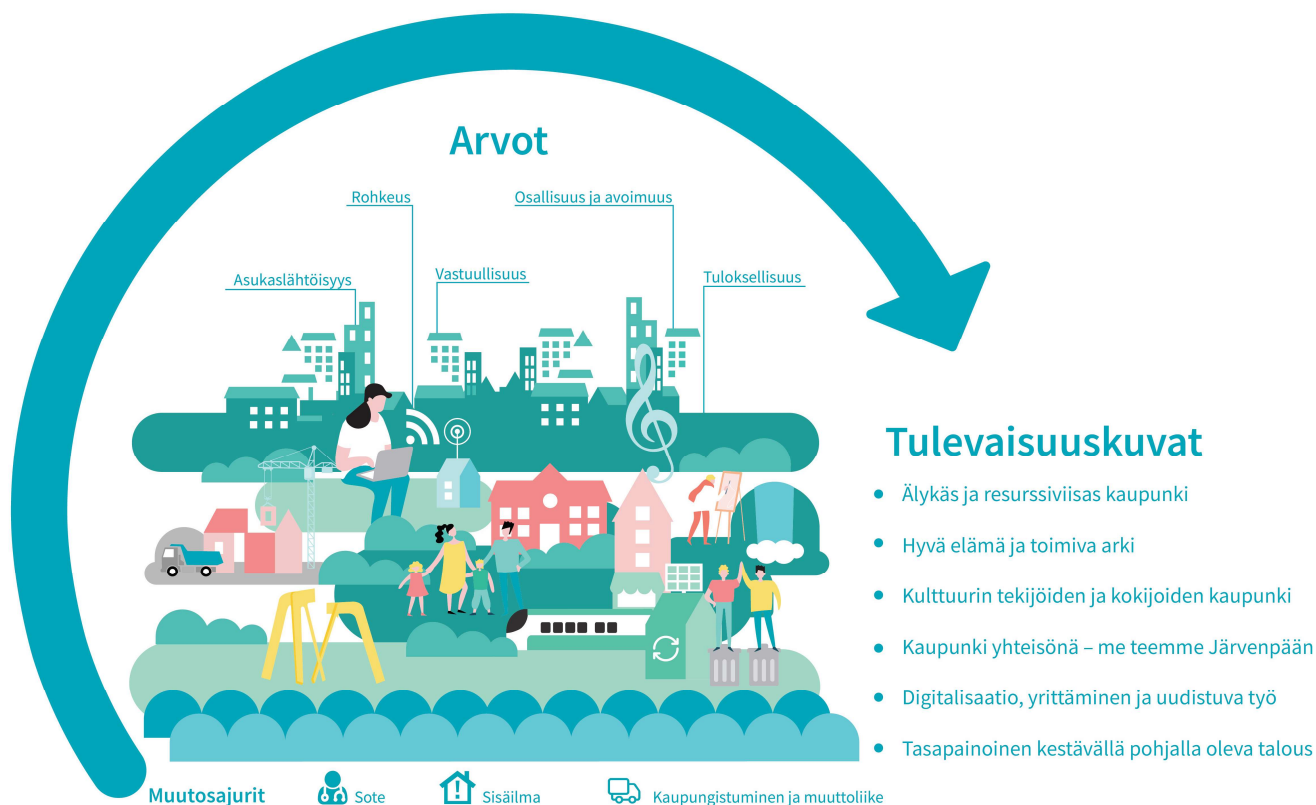

Miten lisätään kaupunkilaisten luottamusta siihen, että heidän äänensä kantaa päätöksentekoon?

Tässä osallisuusmallissa esitetään ratkaisuja vaikuttamisen lisäämiseksi.

Ajatus osallisuudesta sisältyy kaupunkistrategian tulevaisuuskuvaan ”Kaupunki yhteisönä – Me teemme Järvenpään” sekä strategiseen päämäärään ”**Avoim hallinto***”, joka nojaa aidosti vaikutusarvoihin sekä hyödyntää tehokkaasti viestintäkanavia.

Osallisuus ja rohkeus ovat Järvenpään kaupungin arvoja.

A1: Hyvä elämä ja toimiva arki
Olemme toimiva kaupunki, jossa elämä on sujuvaa ja turvallista.

Järvenpään syvä yhteys

- Järvenpään tehtävä on kuntalain 1 §:n mukainen: asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on päämäärä kaikessa kaupungin toiminnassa. Kaupunki kuuluu kaupunkilaisille, ja Järvenpään kaupungin henkilöstö on töissä järvenpääläisille.
- Osallisuus tuottaa hyvää elämää ja ehkäisee syrjäytymistä.

Osallisuuden Syvä yhteys

- Järvenpäässä osallisuus rakentuu hyvästä ja syvästä vuorovaikutuksesta, kansalaisyhteiskunnan ja kaupungin yhdessä tekemästä kaupungista, johon pääsee kuka tahansa osallistumaan. Palvelun käyttäjä pääsee rakentamaan hyvinvoivaa, toimivaa arkea osallistumalla palveluiden kehittämiseen.
- Järvenpää pitää huolta asukkaittensa ja palvelun käyttäjiensä vaikuttamismahdollisuuksista siten, että edistämme **avointa hallintoa**, valmistelua ja päätöksentekoa. Tarkkailemme osallisuuden toteutumista ja sen vaikutuksia.
- Järvenpäässä palaute on eteenpäin vievä voima, uudistumme ja arvioimme vaikutuksia yhdessä.

Kaupungin osallisuustyö perustuu tavoitteeseen, että kaikilla on samat mahdollisuudet osallistua, toimia ja vaikuttaa asuinalueellaan sekä koko kaupungissa.

Meille 516 vastaajalle tärkeimpiä ovat kaupungin tarjoamat tilat, kohtaamispaikat, vaikuttamismahdollisuudet, kaupunkitapahtumat, osallistuva budjetointi ja vapaaehtoisena toimiminen.

Kaupunki viestii ja vuorovaikuttaa rohkeasti.

Viestimme avoimesti ja etukenossa. Asukkaat kuuluvat ja näkyvät [Järvenpäämediassa](#). Kaupunkilaisen juttukumppanina ovat osallisuusoppaat.

Järvenpää on suoran demokratian rohkea edelläkävijä.

Osallistuvan budjetoinnin projektit, Lasten ja nuorten ääni ja muut [demokratiakokeilut](#) innostavat osallistumaan päätöksentekoon. Kokeiluista parhaat juurtuvat osaksi päätöksentekoa.

Rohkeasti kokeillen 2021-2025

Järvenpää kuulee äänesi. Rohkeasti tietenkin.

Vaikuttajakumppanimme, yhteisöt, yritykset ja kuntalaiset kehittävät hyvinvointia kanssamme. Palvelumme on järjestetty asukkaiden tarpeista, ei hallinnon. Arvioimme päätöksenteon vaikutuksia yhdessä ja [kuulemme](#) kaupunkilaista uusien menetelmin.

Palveluiden käyttäjä kehittää kanssamme hyvinvointia.

Asiakas on meillä aina oikeassa paikassa oli se sitten chatissa, kasvokkain tai e-asioinnin kautta. Palvelut löytyvät helposti. Otamme palveluiden käyttäjän ja kuntalaispalautteen mukaan palvelun kehittämiseen.

Järvenpää tukee kansalaistoimintaa.

Kaupunki organisoi kansalaistoimijat yhteen tekemään matalan kynnyksen tapahtumien ja toiminnan kaupunkia. Avaamme ja kehitämme [kouluja alueellisiksi keskuksiksi](#). Viemme yhteisöllisyyttä lisäävään [lähitalotoiminnan](#) kaupunginosiin.

Vihreiden sanojen selitykset dokumentin lopussa.

Osallisuusmalli on suunniteltu yhdessä

Arviolta 750 osallistujaa 2018-2020.
Osallisuusmalli on rakennettu osallistujien julkilausuman pohjalta.

	2018	2019	2020	2021
Luottamushenkilöt	Systeeminen pohdinta: miksi osallisuutta, mikä tärkeintä		Valtuustoryhmien neuvottelukunta 9 / 2020. Kaikkien lautakuntien iltakoulut 1.-9.12.	Puheenjohtajien jaosto 2/2021.
Viranhaltijat - henkilöstö	Systeeminen pohdinta: miksi osallisuutta, mikä tärkeintä	Erityisesti hyvinvoinnin palvelualue hyvinvointisuunnitelman teon yhteydessä.	Palvelualueiden joryt ja laajennettu jory, kevät ja syksy. Avoimet valmistelut myös henkilökunnalle.	Yhteistyötoimikunta 2 / 2021
Kuntalaiset	Kysely: Osallisuuden 6 tärkeintä asiaa		Yleisökysely MunJäke 2/2020. Avoimet valmistelut 18.3., 30.3., 7.4. ja 5.4.	
Verkostot	Kuntaliitto, Tuusulan kunta	Vaikuttamistoimielimet, Järvenpään yhdistysverkosto, 4. sektori.	Kulttuurifoorumi 1/2020 Kuntaliitto ja sen kautta Suomen kuntien osallisuusverkosto, Sitra, OKM, Tampereen yliopisto, Järvenpään yhdistysverkosto, Keusoten viestintä ja osallisuus ja vaikuttamistoimielimet.	Osallisuusverkosto Sitra, OKM, Kuntaliitto, vaikuttamistoimielimet, Keusoten viestintä ja osallisuus.
Toimet	Otettiin pilottikäyttöön mobiiliyhteisö MunJäke.	<ul style="list-style-type: none"> Valmistelevala työryhmä suosittelee osallisuusmallintamista. Perustetaan uusi toimi: osallisuuden erityisasiantuntija. Tutkimus ja perehtyminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Osallisuusverkoston jäsenet nimetään. Osallistu ja vaikuta – sivusto perustetaan. Osallistuvan budjetoinnin teemahaku. 	<ul style="list-style-type: none"> Osallisuusmalli valmis. Työkirja henkilöstölle valmis ja otetaan käyttöön koulutuksissa Vuosisuunnitelman ja painopisteiden mukainen osallisuustyö.

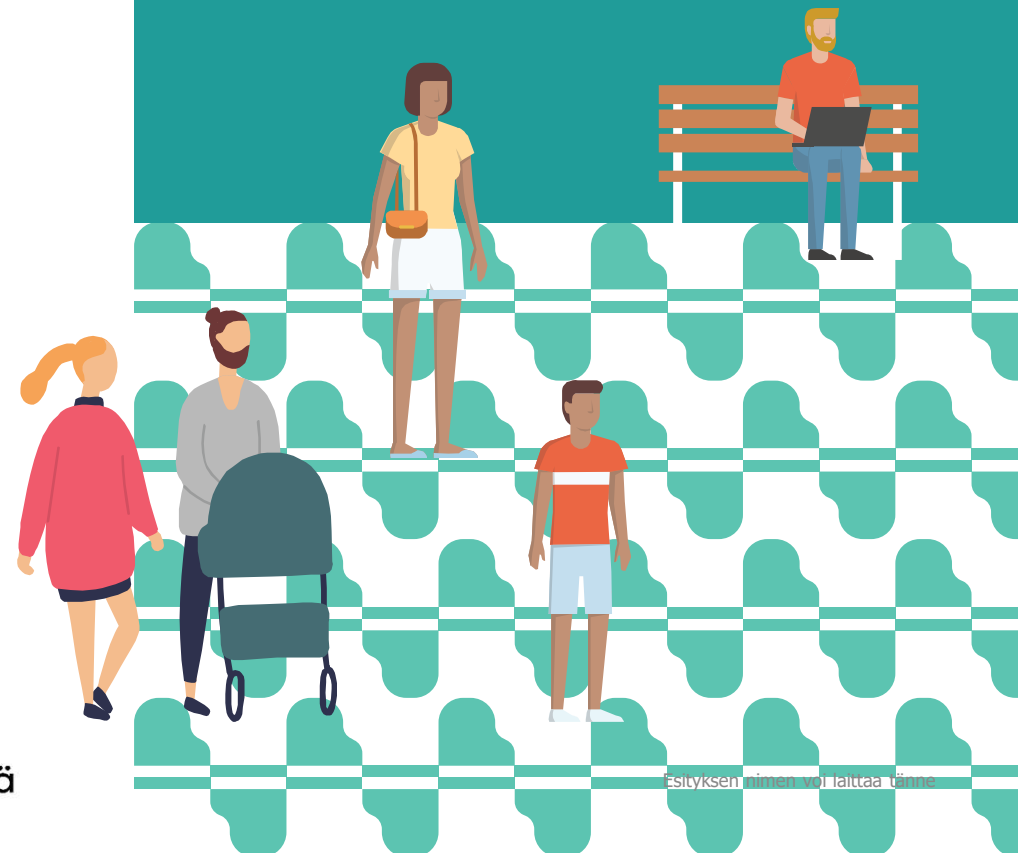
Osallisuus kaupunkilaisen näkökulmasta

8

Kaupunkilaisten suusta:

"Osallisuutta halutaan lisää, mutta olisi tärkeää että osallisuutta ei ymmärrettäisi pelkästään epäkohtien muuttamiseksi ja korjaamiseksi, vaan eteenpäin vieväksi voimaksi."

Mitä lupaamme kaupunkilaiselle

”Kaupunkilaista kuullaan aidosti. Tiedät, mitä Järvenpäässä tapahtuu ja pääset vaikuttamaan siihen. Tiedät, miten osallistumisesi on vaikuttanut. Koet olevasi osa yhteisöä, jossa tehdään toimivaa arkea.”

Järvenpään osallisuuden aarteet ovat kaupunkilaisen osallisuuden valikko.

Vuorovaikutus

Järvenpäässä on sanomisen kulttuuri. Kaupunki viestii ymmärrettävästi, selkeäkielisesti ja ajoissa. Kaupunkilainen saa hyvää asiakaspalvelua ja kokee olevansa oikeassa paikassa. Osallistuminen on helppoa, mukavaa ja motivoivaa. Tarjoamme tietoa, tilaisuuksia, digitaalisen alustan ja osallisuuden oppaat kaupunkilaisten aloitteellisuuden tukemiseksi:

- [Anna palautetta tai kehittämissidea.](#)
- Tukea idealle tai aloitteelle: osallisuusoppaat palvelevat ja sparraavat.
- Tietoa ja tukea: [osallistu ja vaikuta -sivusto.](#)
- Vastaa kyselyyn, tule infoon tai keskustelutilaisuuteen.
- Puhu ja kirjoita [Järvenpäämedian](#) blogiin tai tarinaan
- [Asiakaspalvelua](#) saat kasvokkain, chatissa tai e-palveluna.

Yhteisö

Yhteisöllisyys itsessään tuottaa osallisuutta ja lisää välitöntä hyvinvointia. Yhteisöllisesti toimivaa kaupunkia ja kollektiivia voi rakentaa monin tavoin. Järvenpäässä on matala kynnyksellä tapahtumia ja Järvenpään kaupungin työtä on tukea yhdistysten, järjestöjen ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia ja edistää osaltaan omaehtoista vapaaehtoisuutta. Lisäksi tarjoamme aktiivisuudelle tilaa. Yhdessä tai yksin harrastaminen on toimintaosallisuuden lisäksi myös vaikuttamista, sillä olemalla vaikka osa jalkapallojoukkuetta tuet myös joukkuetta ja harrastamalla itsenäisesti voit tuotoksellasi ottaa kantaa yhteiskunnassa tapahtuviin asioihin. Kulttuurin tekijöiden ja kokijoiden kaupunkia luodaan asukkaiden ja yhteisöjen kanssa.

- Ota osaa: [ajankohtaiset tapahtumat](#) Järvenpäässä.
- [Harrasta](#) yksin tai yhdessä!
- Ala [vapaaehtoiseksi](#).
- [Järjestä tapahtuma](#), tempaus, projekti, talkoot tai kehittämishanke [kotikulmillasi](#).
- [Varaa tilaa](#) toiminnalle tai kokoontumiseen.
- Tutustu ja tule tutuksi [yhteisöllisissä tiloissa ja olohuoneissa](#).
- [Hae avustusta](#) kaupungilta.

Kehitä palveluja

Osallisuuden valtaosa tapahtuu palveluissamme. Ydintoimintaamme on tarjota lapsille ja nuorille kasvatusta ja opetusta sekä kaikille kaupunkilaisille mielekästä ja monipuolista toimintaa että virikkeinen ja turvallinen kaupunkiympäristö. Osallisuuden kokemus toteutuu palvelun arjessa käytännön tekoina ja hyvänä vuorovaikutuksena.

Palvelut kehittyvät ja muuttuvat. Kehitys perustuu palautteeseen, suunnitteluun ja arviointeihin. Yhdessä suunnitellen, testaten ja kokeillen voi rakentaa uniikkeja palveluita - jopa säästää aikaa ja rahaa. Palveluita kehittävät muun muassa:

- [Palvelun arvioiminen ja palaute](#)
- Järvenpää-raati: kehittäjäryhmä palveluiden suunnittelussa ja arvioinnissa
- [Myllytien asiakasraati](#)
- Vaikuttamistoimielinten tai muun osallisen osallistuminen suunnitteluun
- [Järvenpään Vanhempainverkosto](#)
- Kaupunkikävelyt ja muu ympäristön havainnointi
- Osallisuusopas opastaa kaupunkilaista palvelun kehittämisessä!

**KEHITÄ
KAUPUNGIN
PALVELUJA**

Yhteinen hyvä

Yhteisesti hyvä Järvenpää ottaa kaupunkilaisen mukaan päätöksentekoon ja valmisteluun. Järvenpään hallinto on avoin ja arvioi päätösten vaikutuksia monipuolisesti osallistaen, diginä ja lähitilaisuuksissa. Osallistu päätöksentekoon ja valmisteluun:

- [Äänestä kuntavaaleissa.](#)
- Asetu ehdolle kuntavaaleissa.
- Hakeudu [nuorisovaltuustoon](#) tai peruskoulun tai lukion [oppilaskunnan toimintaryhmään](#) tai hallitukseen.
- Ole yhteydessä [vaikuttamistoimielimeen](#), [kaupunginvaltuutettuun](#), [lautakunnan jäseneseen](#).
- Tee [kuntalaisaloite](#) ja hae kannatusta ideallesi.
- Ideoi tai äänestä: [osallistuva budjetointi](#).
- Osallistu vaikutusten ennakoarviointiin ja muuhun valmisteluun.
- Paikalliset aiheet: mihin haluaisit kotikulmillasi vaikuttaa? Osallisuusopas tukee vaikuttamistyötä.

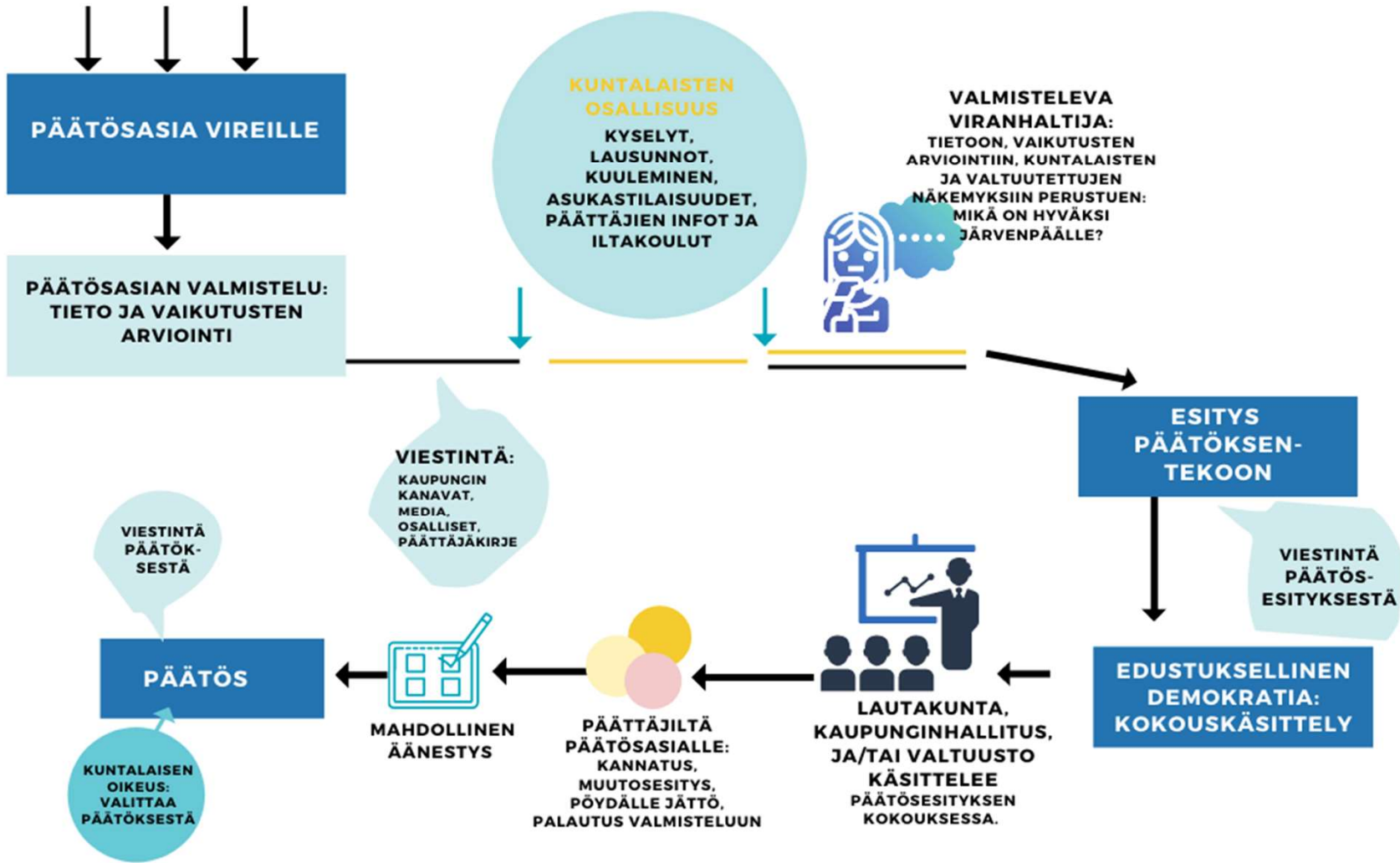
Osallisuus valmistelussa ja päätöksenteossa:

Yhteisesti hyvä Järvenpää ottaa kaupunkilaisen mukaan päätöksentekoon ja valmisteluun:

- **Kuntalaisaloite /** valtuustoaloite saa päätöksen vireille ja valmisteluun,
- **kuntalaisten osallisuus osana valmistelua** (kyselyt, lausunnot, kuuleminen...)
- **tieto-osallisuus** (viestintä vireilletulosta, päätösesityksestä, päätöksestä)
- **edustuksellinen demokratia:** kuntalaisten vaaleissa valitsevat luottamushenkilöt päättävät esityksestä.
- **kuntalaisen oikeus on valittaa päätöksestä.**

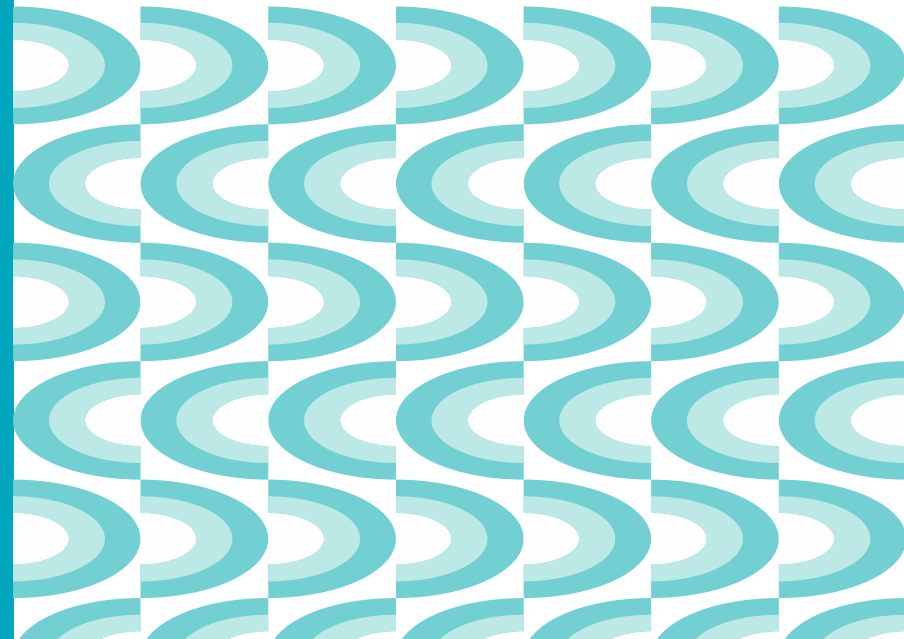
KAUPUNGIN STRATEGISET TAVOITTEET
LAKISÄÄTEISET KUNNAN PALVELUT
VALTUUSTOALOITE
KUNTALAISALOITE

Kaupunkilaisen materiaalia

Osallisuuden uudet ja kehitettävät ratkaisut

Osallisuuden nykytila Järvenpäässä
peilautuu kaupunkistrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan,
mikä yhdessä kuntalaismielipiteen kanssa tuottaa tarpeita
kehittää osallisuutta.

Tavoite lisätä osallistuvien määrää

"Kakussa" on kuvattu osallisuuden osa-alueet suhteessa väestöpotentiaaliin. Viestintä ja vuorovaikutus (tieto-osallisuus) tavoittaa kuntalaisia laajasti, toiminta-osallisuus sekin tavoittaa suoraan ja välillisesti paljon kaupunkilaisia. Suunnittelu- ja päätöksenteko-osallisuus tavoittaa kapeamman kuntalaisjoukon, mutta osallisuuden kokemus kaupungin kehittäjälle voi olla syvä.

Yhteinen hyvä tarvitsee osallisuutta päätöksentekoon.

Suunnittelu-osallisuus kehittää palveluja.

Toiminta-osallisuutta syntyy kansalaisyhteiskunnan yhteisöllisyydestä.

Rohkeaa viestintä ja vuorovaikutus tempaisee kaupunkilaisen osalliseksi tiedosta.

Vuoden 2026 tavoite: Aktiiviset osallistumiset kaupungin osallisuuskanavissa 24 000 kpl.

Havainnollistus: rohkeaa viestintää Järvenpäämediassa

Järvenpää-tietoa >

Talous ja hankinnat >

Asiointi >

Osallistu ja vaikuta ▾

Avustukset ja stipendit >

Palautteet ja kehitysideoita

Yhteisösovellus MunJäke

Osallistu asukkaana ▾

Osallistuva budjetointi teemalla Juhlavuosi 2021

Kuntavaalit 2021

Tee kuntalaisaloite

Paikallisesti tärkeä aihe

Osallistu palvelun kehittämiseen

Toimi politiikan näyttämöllä

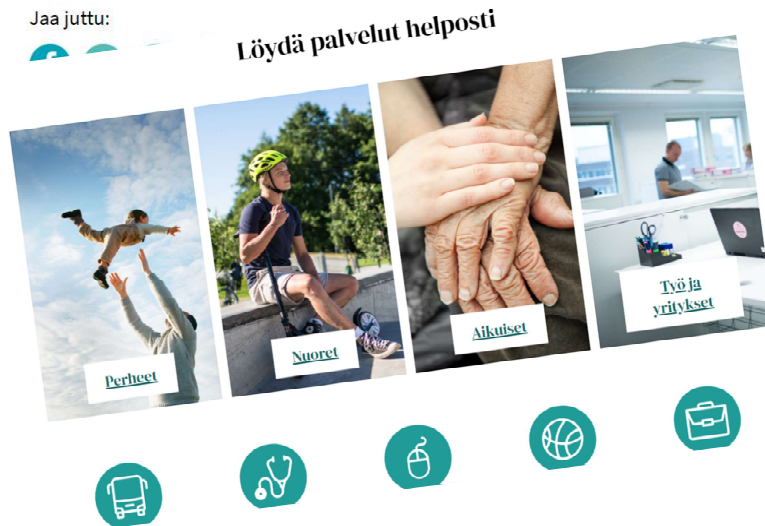
Osallistu ja vaikuta

Haluamme pitää huolta asukkaiden ja palveluiden käyttäjien osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Osallisuus tuottaa hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä monin tavoin. Järvenpäässä osallisuus koostuu hyvästä ja syvästä vuorovaikutuksesta ja viestinnästä, asukkaiden ja yhteisöjen omaleimaisesta ja yhdessä kehittyvästä kaupungista ja palveluista, joihin pääset vaikuttamaan.

Osallisuus on eteenpäin vievä voima!

Jaa juttu:

Blogit ja tarinat

Tarina

[K-0 vahvistaa Järvenpään kiusaamisen vastaista työtä](#)

3.2.2021 — Järvenpääduunissa

Järvenpäässä on viimeiset kaksi vuotta kehitetty ja käytetty vakavaan kiusaamiseen ja konflikteihin puuttuvaa K-0-toimintamallia. Toimintamallin tavoite on, ettei

Blogi

[Harjulan tulevassa kampuksessa pienen koulun yhteisöllisyyttä](#)

20.1.2021 — Järvenpäässä

Me aikuiset lokeroimme lapsia ikäluokkiin, vaikka he eivät aina sinne kuulu. Se on aikuisten tekemä ihmeellinen keksintö, joka

Blogi

[Koronan vaikutuksia hyvinvointimme](#)

19.1.2021 — Järvenpäässä

16.3.2020 oli päivämäärä, jolloin korona-pandemia sulki kaupungin palvelut. Niin myös kaikki kaupunkilaisten hyvinvointia tukevat hyte-palvelut taloiseen kuten nuorisopalveluiden

Blogi

[Järvenpäähän ei jouduta, Järvenpäähän halutaan!](#)

25.1.2021 — Järvenpäättäjät

Valitessamme asuinpaikkaa yli 20 vuotta sitten Järvenpäässä oli kaikkea, mitä ihminen tarvitsee. Kaupungilla on selkeä mehenki. Jo nuorena

Järvenpäästudio 2.12. – Me teemme juhlavuoden!

25.11.2020 — Osallistu ja vaikuta

Nyt on juhlan ja yhteisöllisyyden aika, sillä ensi viikolla juhlistamme Järvenpäässä kahta asiaa.

Asiakaspalvelua tarjoamme kasvokkain, chatissa ja e-palveluna.

- [Kaupungin palvelupisteet ja palvelut](#)
- [Palaute ja kehittämissuhteet](#)

Tavoitteet

2021:

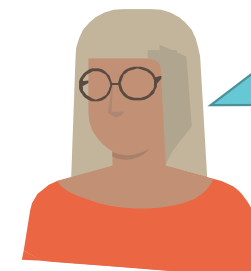
Osallisuusoppaat tulevat: he sparraavat kaupunkilaisten aloitteellisuutta ja vaikuttamista kaupungin yhteiseen hyvään.

2023:

Kaupungin kaikki asiointi on keskitetty Bulevardikortteliksi nimettyyn, Perhelän asiakaspalvelu- ja osallisuustilaan. [Lue lisää.](#)

Minusta on hyvä, että osallisuudella on kasvot.

Nyt meitä osallisuusoppaita on jo kahdeksan!

Yhteisöllinen aloite-, palaute- ja osallisuusalusta lokakuuhun 2022 mennessä.

Täällähän vois olla sellainen, että voi esittää idean ja saada sille tukea? Ja että voi osallistua tapahtumiin tai kommentoida kaavoitusta?

Sähköinen osallistumisalusta kehittyä seuraavan parin vuoden aikana kehittämisrahan turvin. Se on koko kaupungin yhteinen. Hyviä ideoita! Myös osallistuvan budjetoinnin äänestykset voisivat sijoittua sähköiselle alustalle.

Kaupunki kansalaistoiminnan tukijana

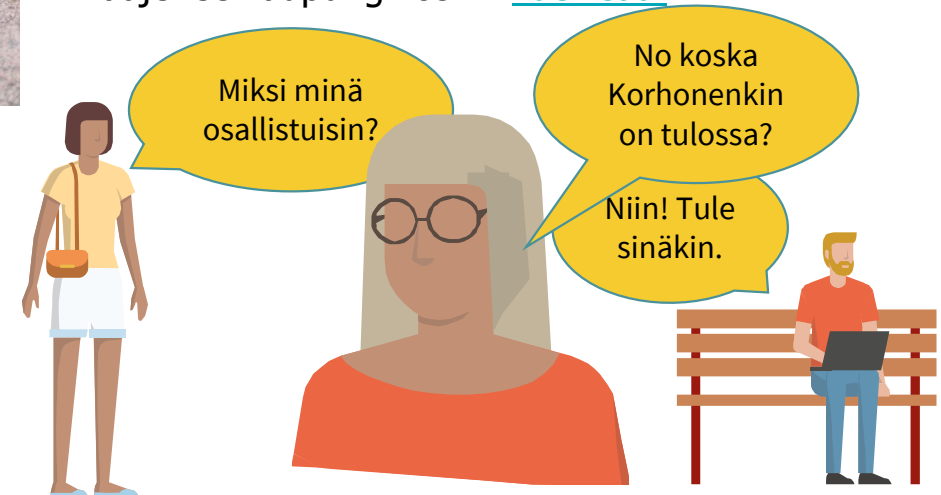
- [Avustusjärjestelmä ja tilanvarausjärjestelmä yhdistyksille, seuroille ja yksittäisille toimijoille.](#)
- [Tapahtumakalenteri kertoo ajankohtaiset menot.](#)
- Kansalaistoiminnan verkosto tekee matalan kynnyksen osallisuutta.
- Tapahtumajärjestäjän [opas](#) madaltaa kynnystä tehdä itse!
- [Yhteisölliset olohuoneet](#), [puistot ja lähiliikuntapaikat](#) kutsuvat kaupunkilaisia.

Tavoitteet

Matalan kynnyksen osallisuutta ja toimintaa kaupunginosissa.

2022-2024: Koulut voivat toimia alueensa kehityksen keskuksena. Koulun yhteistilojen käyttöä kaupunginosissa kehitetään, muun muassa iltapäivä- ja viikonlopputoimintana.

2021-2025 Sosiaalinen innovaatio **lähitalotoiminta** laajenee kaupunginosiin. [Lue lisää.](#)

Järvenpää kuulee äänesi.

Tavoitteet

- 2021: Kuuleminen on mallinnettu osaksi vaikutusten ennakoarviointia.
- 2021 aloitamme kaupungin johdon, päättäjien ja kuntalaisten alueelliset foorumit
- 2021-2023 Hyvinvoinnin edistäminen vaikuttajakumppanien kanssa.
- 2021 Järvenpääraati kehittää palveluja ja osallistuu hyvinvoinnin valmisteluun, suunnitteluun ja arviointiin
- Osallisten kuulemisen menetelmäosaaminen ja ymmärryksen syventäminen.

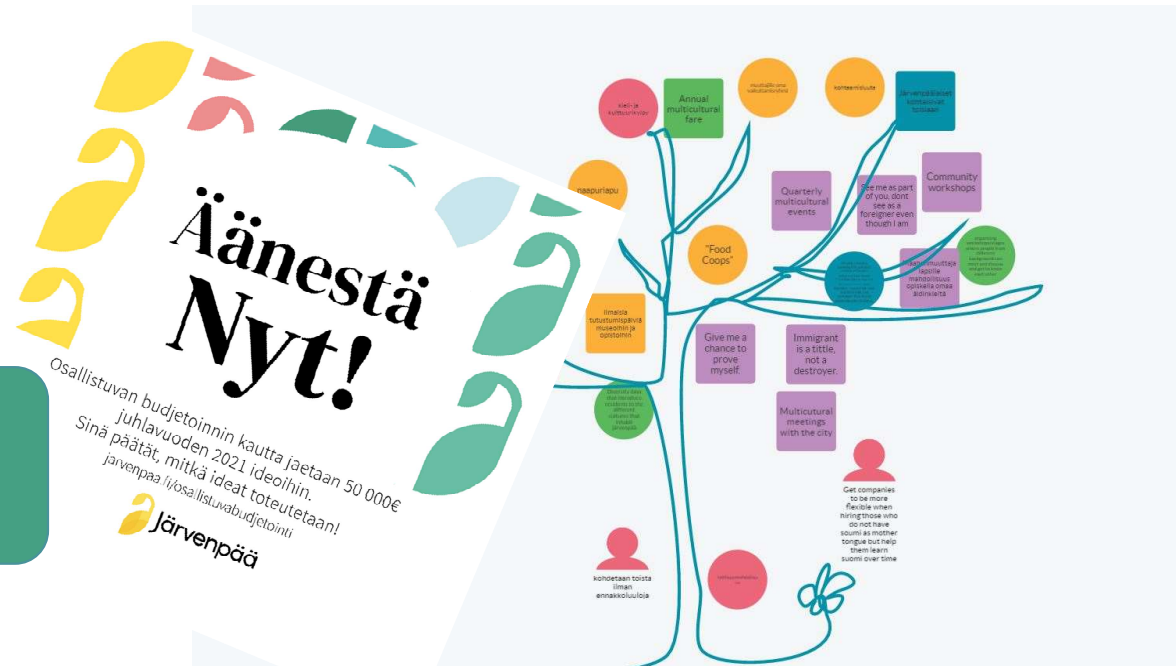
- Kuuleminen on hahmotettu osaksi muutosta.
- Valmistelun tukena ovat kyselyt, palautteet, lausunnot ja kuulemiset.
- Muutoksessa kuulemme asukkaita *etukenossa*.
- Palveluiden käyttäjä ja vaikuttajakumppanimme osallistuvat hyvinvoinnin kehittämiseen.

Meillä on olo, ettei meitä kuulla palveluissa. Meillä ei ole edes hahmoa.

Kehittäminen ei ole vain työikäisten aikuisten bisnestä. Ihan pienestä pitäen ihminen voi ja haluaa vaikuttaa asioihin, joilla on vaikutusta häneen.

Järvenpää on suoran demokratian rohkea edelläkävijä.

Meillä on jo

- [Lasten ja nuorten ääni \(LNÄ\)](#)
- Kokeilut, kuten talouspeli, maahanmuuttajien valtuustosimulaatio ja [osallistuva budjetointi](#).

Tavoitteet

- 2021-2025 Osallistuvan budjetoinnin projekti joka tai joka toinen vuosi.
- 2021 Poliitikasuositukset päätöksenteko-osallisuuden ja suoran demokratian lisäämiseksi.

Vuoden 2026 tavoite: Luottamus kunnan toimintaan, arvosana 2,9 -> 4,0 (19-26)

Osaaminen ja
osallisuusverkosto

Osallisuuden
suunnittelu ja toteutus

**Osallisuuden
arviointi**

Kuka tekee?

Osallisuus organisaatiossa

Malli ja osallisuuden työkirja otetaan käyttöön palvelualueilla ja työyksiköissä, malli peilautuu yksikön omiin tavoitteisiin ja suunnitelmiin.

Työalueet sitoutuvat kouluttautumaan ja suunnittelemaan osallisuutta ja huomioivat suunnittelun resursoinnin sekä toteutukseen tarvittavan ajan.

Mitä osallisuusmallin käyttö sekä osallisuuden kehittäminen tarkoittaa ja vaatii meiltä? Millaista tukea ja koulutusta tarvitsemme?

Työntekijä:

Jokainen pohtii, miten osallisuusmallissa esiin nostetut asiat näkyvät ja toteutuvat omassa työssä.

Miten voin itse ja yhdessä työkavereiden kanssa auttaa rakentamaan mallin mukaista Järvenpää?

Luottamushenkilö:

Valtuusto huolehtii, että osallisuutta tehdään.

Mihin mittavimpiin osallisuushankkeisiin tarvitaan edustuksellinen ohjausryhmä?

Osallisuusverkosto ja osallisuuden erityisasiantuntija resurssina

palvelee, viestii ja tukee osallisuuden entistä parempaa tekemistä palvelualueilla.

Verkosto aloitti 2021

- Martta Pirttioja (Kaupunkikehitys)
- Anne Honkanen (Hyvinvointi: työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvointi)
- Satu Laine / Tiina Inkinen (Hyvinvointi: kansalaistoiminta ja asiakaspalvelu)
- Arja Loima (Hyvinvointi: maahanmuuttajapalvelut)
- Kristian Schmidt (Hyvinvointi: kulttuurituotanto, tapahtumatuotanto)
- Tiina Liimatainen (Opetus- ja kasvatus)
- Laura Damski (HR-palvelut, sisäinen osallisuus)
- Pilvi Kallio-Meriläinen (konserni, verkoston vetäjä, osallisuuden tuki kaikille palvelualueille)

Osallisuuden vuosisuunnittelu ja osallisuusmallin päivittäminen

- Osallisuusmalli ja palvelualueen vuosisuunnitelmat muodostavat rungon osallisuuden suunnittelulle, johon kirjataan teemoittain tavoitteet ja kohderyhmittäin toimet. Vuosisuunnittelu perustuu kaupunkistrategiaan 2019-2026. Osallisuusmalli tulee päivittää viimeistään seuraavalle strategiakaudelle. Osallisuusmallin päivittämisestä huolehtii Järvenpään kaupunginvaltuusto.
- Järvenpääläisiltä tulee kysyä, mikä edistää osallisuutta heidän mielestään. Osallisuutta kehitetään asukkaiden näkemysten mukaan.

Järvenpään osallisuussanasto

Aloite = Jos mielessäsi on tärkeä kunnan toimintaan liittyvä asia tai idea, voit ehdottaa, että päättäjät käsittelevät sen. Tällaista ehdotusta sanotaan aloitteeksi. Suomessa kaikilla kunnan asukkailla on oikeus tehdä niin sanottu kuntalaisaloite, ja kunnan päättäjillä on velvollisuus käsitellä kaikki aloitteet. Muita aloitekanavia Suomessa ovat kansalaisaloite ja eurooppalainen kansalaisaloite.

Avoin hallinto = Hallinnon läpinäkyvyyttä kuvaava termi. Avoimuus hallinnossa tarkoittaa tiedon ja palveluiden saatavuutta ja hallinnon vastaanottavuutta uusille ideoille ja tarpeille. Katso myös: <https://avoinhallinto.fi/>

Demokratia = Kansanvalta. Demokratiassa kansalla on oikeus käyttää poliittista valtaa ja vaikuttaa yhteisiin asioihin. Suomalaiset valitsevat äänestämällä keskuudestaan ihmiset päättämään yhteisistä asioista. Tällaista mallia kutsutaan edustukselliseksi demokratiaksi. **Suora demokratia** on demokratian muoto, jossa pääasiallisina vallankäyttäjiksi ovat kansalaiset. Suoran demokratian ihanne on kaikkien kansalaisten yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Suoran demokratian päätöksenteon mekanismeja ovat muun muassa kansalaisaloite, kansanäänestys ja osallistuvan budjetoinnin muoto, jossa kuntalaiset päättävät kunnan rahojen käytöstä.

Järvenpäämedia = kaupungin viestintää. Järvenpäämediassa viestintä on monipuolista ja -kanavaista blogien ja studiolähetysten ja podcastien muodossa. Tarkoitus on edistää vuorovaikutteisuutta tiedotetehtailun sijaan. Järvenpäämedia aloitti marraskuussa 2020

Järvenpääraati = Järvenpääraati on asukkaista koottava monipuolinen ja demografisesti kattava verkosto, joka osallistuu muun muassa hyvinvoinnin suunnitteluun, sekä seuraa ja arvioi palveluiden kehitystä. Raatilainen voi ottaa erilaisen roolin asiayhteydestä riippuen opetuksen palveluiden kehittäjästä hyvinvoinnin palveluiden suunnitteluun. Kun Järvenpäämediaan halutaan kaupunkilaisten kommenttiosuutta, raatilaiset muodostavat Järvenpääviisaat. Raatiin on avoin haku.

Kansalaistoiminta = henkilön julkinen toiminta yhteiskunnan, yhteisön jäsenenä, erilaisissa yhdistyksissä, kansalaisjärjestöissä ja asukasliikkeenä. Kansalaistoiminta tukee demokratian kehittymistä, ja auttaa lähentymään välitöntä yhteisten asioiden hoitoa.

Koulut auki, koulut alueensa keskuksina = Järvenpään kaupungin osallisuustavoite, jossa alueen koulut avautuvat nykyistä paremmin alueen asukkaiden käyttöön, ja jossa harrastetaan ja kokoonnutaan. Edistää paikallista vuoropuhelua ja paikallisesti tärkeitä asioita.

Kuuleminen = Asianosaisten kuuleminen on osa avoimen hallinnon valmistelua ja päätöksentekoa. Hallintoon ja hallinnon menettelyyn liittyvä osallisuuden keskeinen toimintatapa.

Järvenpään osallisuussanasto

Lähitalotoiminta, lähitalomalli = Kerrostaloissa tehtävä yhteisöllinen toimintatapa, jota toteutetaan vuonna 2021 mennessä 9 kerrostalossa Myllytien toimintakeskuksen lähiympäristössä. Lähitalotoimintaa viedään muihin kaupunginosaan.

Osallisuusopas ja **Osallisuusverkosto** = Järvenpään kaupungin organisaatiossa eri palvelualueilla on nimetty osallisuusoppaat. He muodostavat kaupungin osallisuusverkoston. Tehtävänä on tukea osallisuutta palvelualueilla sekä järvenpääläisiä vaikuttamaan asioissa, jotka heille ovat tärkeitä.

Osallistuva budjetointi = Osallistuvalla budjetoinnilla tarkoitetaan toimintatapaa, jossa kansalaiset päättävät tietyn rahasumman käytöstä. Järvenpäässä osallistuvaa budjetointia eli tuttavallisesti osbua on Lasten ja Nuorten Äänessä (LNÄ) käytetty jo vuodesta 2007, ja 2020 osallistuvaa budjetointia kokeiltiin teemalla Järvenpään kaupunkikulttuuri. [Lue lisää](#)

Perhelän asiakaspalvelu- ja **osallisuustila** = Perhelän kortteliin vuonna 2023 valmistuva bulevardikortteli, tunnettu myös järvenpääläisten ”monttuna”. Kortteliin asettuu myös kaupungin keskitetty asiakaspalvelu. Tilaan tulee osallisuustilaa kaupunkilaisten käyttöön.

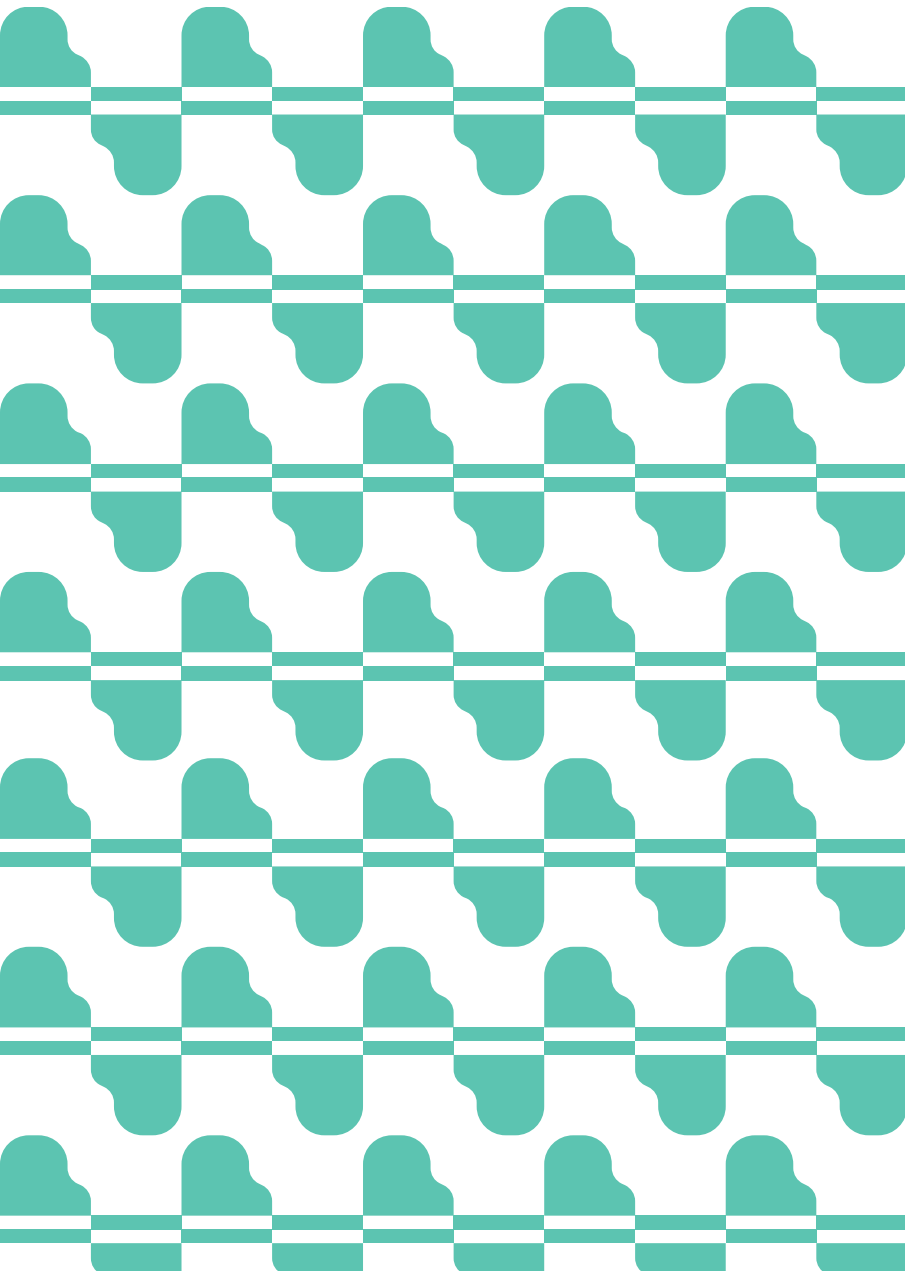
Soveltava taide = Menetelmiä, joita voi käyttää esimerkiksi käsittelemään kinkkisiä pulmia tai voimauttamaan vaikuttamiseen ja osallistumiseen. Soveltavalla taiteella on hyvinvointivaikutuksia kaikissa ryhmissä. Soveltava taide tarjoaa mahdollisuuden keskustella ja jakaa kokemuksia syvällisellä, empatiaa lisäävällä tavalla.

Sähköinen osallisuusalusta, digitaalinen osallisuus = Aloite-, palaute- ja osallistumisen sähköinen alusta. Osin vuorovaikutteinen kanava, josta kaupunkilainen pääsee helposti osallistumaan ja vaikuttamaan, silloin kun hänelle itsellensä sopii. Alusta otetaan käyttöön lokakuussa 2022.

Tieto-, toiminta-, suunnittelu- ja päätöksenteko-osallisuus = Osallisuuden eri kategoriat, käyttökelpoinen hahmottamaan kunnassa tehtävää osallisuutta. Tieto-osallisuus viittaa saavutettavaan ja ymmärrettävään viestintään. Toimintaosallisuus on osallistumista toimintaan, ja suunnitteluosallisuus osallistumista suunnitteluun. Päätöksenteko-osallisuus perustuu siihen, että kuntalaisella on aito mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon.

Vaikuttamistoimielimet = Ryhmä ihmisiä, jotka voivat vaikuttaa siihen, että heidän edustamiensa ihmisten ääni tulee kuuluville. Vaikuttamiselimiä Järvenpäässä ovat nuorisovaltuusto, eläkeläisneuvosto ja vammaisneuvosto. Kaupunginhallitus asettaa ihmiset vaikuttamistoimielimeen.

Valtuustosimulaatio, demokratiakokeilu = Järvenpään kaupungissa järjestetty tilaisuus, jossa *Toimi politiikan näyttämöllä* -hankkeen osallistujat kokeilivat valtuutetun roolia. He osallistuivat simulaatiossa iltakouluun ja valtuuston kokoukseen ja tekivät päätöksen Järvenpään kaupunkia koskevasta asiasta.

Osallisuuden yhteystiedot

Osallisuuden erityisasiantuntija: Pilvi Kallio-Meriläinen, p. 040
315 3737

Viestintäjohtaja Heli Vastamäki, p. 040 315 3100.

etunimi.sukunimi@jarvenpaa.fi

